

(reportáž z představení Obydlený meteorit v kavárně Cafeidoskop) Nevím, kdy to přesně bylo, když se mě kamarád František Vlček zeptal, zda znám básníka Jiřího Weinbergera. Kamarádům se nemá lhát, tak jsem popravdě řekl, že nikoliv. Nicméně jsem zatoužil jej poznat a trvalo delší dobu, než se mé přání splnilo. Patnáctého ledna jsem se v kavárně Cafeidoskop v Praze s Jiřím Weinbergerem setkal poprvé.

Jiří Weinberger vystudoval Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy v Praze, a když nepíše básně a nepřekládá či nevystupuje, věnuje se aplikaci počítačových simulací pro organizaci a řízení projektu, řízení rizik, výuce komunikačních dovedností a své malé firmě TIMING Praha.

Nechme ale matematiku a soustředme se na tvorbu Jiřího Weinbergera. Je autorem tzv. nonsensové poezie. U nás viz např. Emanuel Frynta, jehož verše zhudebnili Petr Skoumal či dívčí soubor Přelet MS, Josef Hiršal, Antonín Přidal, Jan Vodňanský, Jiří Dědeček a další. Ze světových autorů mě napadá na prvním místě Christian Morgenstern, zhudebněný v českém překladu například Michalem Pavlíčkem.

Jiří Weinberger překládá hlavně básně Američana Ogdena Nashe (který patří k novějším autorům tohoto typu poezie) a v roce 2006 vydal sbírku ***Kdyby Ogden uměl česky – What if Ogden Could Speak Czech***.

První básnickou sbírkou Jiřího Weinbergera byla kniha s názvem Povídá pondělí úterku z roku 1995. Poté následovala řada dalších knih, které najdeme například na stránkách www.j-w.cz nebo www.wikipedia.cz

V představení s názvem Obydlený meteorit vedle Jiřího Weinbergera účinkovali jeho hudební spoluautoři **Hana Tonzarová** a **Miloš Kysilka**. Hana Tonzarová vystudovala Husitskou teologickou fakultu UK v Praze a krom toho, že tam vyučuje, vede i pěvecký sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra. Miloš Kysilka je znám jako vedoucí souboru Swing Cheek, hraje na klávesy a spolu s Hanou Tonzarovou zhudebnil řadu básní Jiří Weinbergera či je podbarvuje známými melodiemi.

Pořad Obydlený meteorit je

komponován jako několik vyprávěných příběhů, proložených verši či spíše zpívanými verši. V případě nonsensevé poezie není namístě obvyklá prznící věta „co tím chtěl básník říci?“, která ostatně przní poezii pokaždé. Jiří Weiberger si hraje s češtinou, klade ji na lékárnické váhy, spojuje nespojitelné a vytváří tak řady slov a slůvek zvonících, chechtajících se a rozchechtávajících ty, kteří se v této době s mnoha přívlastky blbých a ještě blbějších nálad dokážou na chvíli soustředit a vnímat krásu jazyka. Příběhy vtělené do útvaru drobných povídek, proložených hudbou a zpěvem, vyprávějí například pocity cestujícího v tramvaji, kterému náhodná spolucestující nechala svou dlaň v jeho dlani či pocity cestujícího ve výtahu ve společnosti ženy popsané slovy:

„Představte si prosím / obdélník, prakticky vzato čtverec / do kterého je vepsána kružnice. A k tomu menší kružnici / vepsanou do jednoho z rohů čtverce / mezi jeho dvě strany a ten široký kruh. //

To byl v tu chvíli půdorys rychlovýťahu / A teď nám porad'te! / – říkám záměrně nám, neboť jsem v tu chvíli s onou dámou vytvořil nerozborný kolektiv / jak stisknout tlačítko s pětkou / označující patro / do kterého se chceme oba dostat. // Nijak. To prostě nejde.“ Každý text ztrácí, není-li podán tak, aby zapůsobil. Jiří Weiberger, krom literárního talentu, je i výborným hercem. Jeho učitelem nebyl nikdo jiný než profesor Ivan Vyskočil, mimořádně autentický herec a autor mnoha nádherných povídek. Při přednesu prózy jsem někde v pozadí cítil i určitou kongenialitu Jiřího Weinbergera s povídkami Ivana Vyskočila.

Civilní zpěv Jiřího Weinbergera občas zápasil s vysokými školenými tóny Hany Tonzarové, ale nadhled, humor a muzikantská rutina Miloše Kysilky vše rovnala a dávala projevu tohoto tria tří různých lidí řád a lad.

Jsem rád, že ještě existuje poezie a jsem šťasten, že v době honby za mamonem a laciným a rychlým úspěchem se najde někdo, kdo mě dokáže nonsensuálně pohladit, naladit a připomenout, že být šťastný není zase tak složité. Stačí jen najít a vnímat.